

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM**

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

***METODICA
PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII MAGHIARE***

CLASA A XII-A

filierea vocațională, profil pedagogic, specializarea învățător-educatoare

Aprobat prin ordin al ministrului

Nr. 5959/ 22.12.2006

București, 2006

AZ ÓVODAI ÉS AZ I-IV. OSZTÁLYOS ANYANYELVI NEVELÉS TANTÁRGYPEDAGÓGIÁJÁNAK TANTERVE

A tanító- és óvodapedagógus-képző középiskolák

XII. OSZTÁLYA
számára

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa școlară pentru disciplina *Metodica predării limbii și literaturii maghiare* a fost elaborată avându-se în vedere atât specificul filierei vocaționale, profilul pedagogic, specializarea învățători-educatoare, cât și reorientarea studiului limbii și literaturii maghiare în învățământul preșcolar și primar.

S-a ținut cont de faptul că didactica limbii și literaturii maghiare este o disciplină înscrisă în sfera didacticilor specifice, domenii dinamice, orientate deopotrivă teoretic și practic.

Programa pune accent pe latura formativă a învățării, pregătind viitorul educator/învățător în ideea abordării actului didactic dintr-o perspectivă modernă ce urmărește nuanțarea și deschiderea ariei conceptuale a didacticilor specifice; o perspectivă orientată spre toate componentele actului didactic (educator/învățător, elev, cunoștințe, priceperi, deprinderi) și spre toate disciplinele de referință (limba și literatura maghiară, științele educației, psihologia educațională).

Statutul disciplinei, ca disciplină de graniță, precum și prezența celor două paliere – teoretic și practic – impun exigențele dinamismului și plasticității. Studiul disciplinei își propune formarea personalității autonome și creative, capabilă de a aborda actul didactic într-o perspectivă dinamică și flexibilă, cu deschideri creative și interdisciplinare.

Stabilirea competențelor generale și specifice, a valorilor și atitudinilor s-a făcut pornind de la finalitățile nivelului de învățământ și obiectivele ciclurilor curriculare.

Conținuturile sunt corelate cu setul de competențe specifice și permit abordarea creativă la clasă; programa pune la îndemâna profesorilor metodiști un cadru flexibil de organizare a activității didactice.

Structura programei este următoarea:

- Competențe generale;
- Valori și atitudini;
- Competențe specifice și conținuturi asociate acestora;
- Recomandări privind conținuturile învățării;
- Sugestii metodologice.

MÓDSZERTANI ALAPVETÉS

Az óvodai és az I-IV. osztályos anyanyelvi nevelés tantárgypedagógiájának tanterve figyelembe veszi egyrészt a pedagógiai profilú szakképzés jellemzőit, a kettős – a tanítói és az óvodapedagógusi – képzés igényeit, másrészt az anyanyelv tanításának-tanulásának korszerű szemléletét.

A tantárgy a tanítása-tanulása nagyfokú dinamizmust, nyitottságot követel, mivel két alappillére van, az elméleti és gyakorlati képzés, azon kívül pedig egy határtudomány tartalmait öleli fel. A tantárgy tanulása olyan autonóm, kreatív pedagógusi személyiség kialakítását, fejlesztését célozza meg, amely képes az anyanyelvhasználatot fejlesztő korszerű módszerek alkalmazására, eredetiségre, rugalmasságra és az interdiszciplináris szemlélet érvényesítésére az órákon.

Az alap- és sajátos kompetenciák, a fejlesztendő attitűdök és értékek megállapítása e képzési forma és szakasz céljainak a figyelembe vételével történik.

A tartalmak a sajátos kompetenciákhoz igazodnak, és rugalmasan alkalmazhatók a tanításban. A tanterv tehát rugalmas keretet biztosít a tantárgypedagógusnak a tevékenységek megszervezéséhez.

A tanterv szerkezete a következő:

- Alapkompetenciák
- Értékek és attitűdök
- Sajátos kompetenciák
- A sajátos kompetenciákhoz rendelt tartalmak
- Ajánlások a tanulási tartalmak értelmezéséhez
- Módszertani útmutató

ALAPKOMPETENCIÁK

0. Az anyanyelvi tantárgypedagógiai ismeretek, készségek, képességek és motívumok összehangolása az óvodai és az I-IV. osztályos oktatás-nevelés reformtörekvéseivel
1. A magyar nyelvi és irodalmi, valamint a tantárgypedagógiai ismeretkészlet alkalmazása a beszédértés és a szóbeli kifejező képesség fejlesztése céljából
2. A magyar nyelvi és irodalmi, valamint a tantárgypedagógiai ismeretkészlet alkalmazása az olvasásértés és az írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztése céljából
3. A kommunikációs viselkedés és az intellektuális képességek, valamint a kreativitás fejlesztése

ÉRTÉKEK ÉS ATTITÚDOK

- A tanítással-tanulással kapcsolatos autonóm, reflektáló és kritikai gondolkodás fejlesztése
- A kommunikációval kapcsolatos pozitív magatartás és önbizalom fejlesztése
- Az anyanyelv iránti pozitív magatartás alakítása-fejlesztése, az anyanyelv személyiségformáló és kultúraközvetítő szerepének a felismerése
- Kreativitás és eredetiség a saját képességek és kompetenciák működtetésében
- A kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődés fejlesztése

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK ÉS TANULÁSI TARTALMAK

1. Az anyanyelvi tantárgypedagógiai ismeretek, készségek, képességek és motívumok összehangolása az óvodai és az I-IV. osztályos oktatás-nevelés reformtörekvéseivel

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
1.1 A Magyar nyelv és irodalom tantervi szemléletének megértése	<ul style="list-style-type: none"> - az anyanyelvi nevelés szerepe az óvodában és I-IV. osztályban - az I-IV. osztályos anyanyelvi nevelés tanterve
1.2 Az óvodai és az I-IV. osztályos anyanyelvi nevelés céljainak és követelményeinek azonosítása	<ul style="list-style-type: none"> - az anyanyelvi nevelés fejlesztési követelményei, a követelmények egymásra épülése - az anyanyelvi nevelés részterületei – az élőbeszéd továbbfejlesztése, olvasás-írásitanítás, szövegértelmezés, írásbeli szövegalkotás, nyelvtan- és helyesírás tanítás - a kommunikációs-funkcionális szemléletű paradigma az anyanyelvi nevelésben - a tanulási tartalmak egymásra épülése a tantervben
1.3 Az óvodai I-IV. osztályos anyanyelvi nevelés tantervének alkalmazása a célcsoporthoz igazított helyes és megfelelő tervezés érdekében	<ul style="list-style-type: none"> - az I-IV. osztály anyanyelvi nevelési tanterve kötelező törzsanyagának, illetve kiegészítő anyagának az elkülönítése - a pedagógus egyéni tervei - a tanterv és a pedagógus tervei közti megfelelés - kalendarisztikus tervek, félévi tervek, a tanulási egységek tervei (tematikus tervek), óratervek / tevékenységi tervezetek - választható tantárgyak tervei
1.4 A tantervek rugalmas alkalmazása és a tanulási tartalmak funkcionális, konkrét helyzetekhez való igazítása	<ul style="list-style-type: none"> - az anyanyelvi nevelés lehetőségei az óvodai szabad tevékenységeken, az iskolai órán kívüli és szabadidős tevékenységeken (műsorok, ünnepélyek, színház- és filmlátogatások, versenyek, irodalmi kirándulások, kiállítások látogatása stb.) - az anyanyelvi nevelés lehetőségei és sajátos feladatai a szimultán oktatás szervezeti kereteiben

2. A magyar nyelvi és irodalmi, valamint a tantárgypedagógiai ismeretkészlet alkalmazása a beszédértés és a szóbeli kifejező képesség fejlesztése céljából

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
2.1 A szóbeliség tantárgypedagógiai alapelveinek, formáinak és sajátos módszereinek az alkalmazása	<ul style="list-style-type: none"> - a szóbeli közléscsere mint az emberi kommunikáció legősibb változata, a közléstényező - a szóbeli közlés megértésének folyamata, tényezői, a közlés hatékony recepcióját fejlesztő gyakorlatok - az aktív hallgatás kialakításának stratégiái - a beszélői és hallgatói szerepek tanulása
2.2 A szóbeliség tantárgypedagógiai alapelveinek konkretizálása a beszédértést és a szóbeli kifejezőképesség fejlesztését célzó tevékenységtervek és óratervezetek készítésével	<ul style="list-style-type: none"> - a szóbeli közlés fejlesztését szolgáló sajátos didaktikai stratégiák, módszerek és technikák: megfigyelés, bemutatás, magyarázat, beszélgetés, gyakorlás, mesélés, leírás, olvasás, irányított tapasztalatgyűjtés, beszámoló, leírás, didaktikus játékok, stb. - a nyelvi nevelést szolgáló közös tevékenységek tervezése: mesélés, képolvasás, didaktikai játékok, memorizálás, beszélgetés

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
2.3 Az óvodások és az I-IV. osztályos tanulók szóbeli kommunikációs tevékenységének, képességének értékelése	<ul style="list-style-type: none"> - az élőbeszéd fejlettségének szintjét értékelő mérési eszközök és lehetőségek az óvodában és az I-IV. osztályban - az értékelés típusai, formái: diagnosztikus (óvoda-, ill. iskolakezdéskor), folyamatos / formatív, kimeneti / szummatív - a mérés és értékelés módszerei, eljárásai: - folyamatos megfigyelés, szóbeli és írásbeli számonkérés, teszt, portfólió, projekt - az értékelés lehetőségei és típusai a különböző tevékenységeken és órátípusokon
2.4 A szóbeli kommunikációs tevékenységek és órák önértékelése	- A beszédfejlesztő órát / foglalkozást tervező tanító-, óvodapedagógusjelölt önértékelésének szempontjai

3. A magyar nyelvi és irodalmi, valamint a tantárgypedagógiai ismeretkészlet alkalmazása az olvasásértés és írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztése céljából

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
3.1 Az olvasás- és írástanítás jellemzőinek ismerete	- az írás-olvasás tanításának alapozása az iskolaelőkészítő óvodai csoportban – szóbontás, szóösszerakás, szótagolás, hanganalízis és szintézis
3.2 Az irodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezési módjainak a kiválasztása a szövegtípusnak, műnemnek és műfajnak, valamint a célcsoportnak megfelelően	<ul style="list-style-type: none"> - az értelmező olvasás kérdései - az ismerettartalmú szövegek feldolgozásának módszerei - az epikus szövegek értelmezésének kérdései - a lírai versek értelmezésének módszerei - a nem irodalmi szövegek megértése
3.3 Az irodalmi és nem irodalmi szövegek nevelő hatása érvényesítésének a képessége az óvodai anyanyelvi tevékenységeken és az I-IV. osztályos magyar nyelv és irodalom órákon	<ul style="list-style-type: none"> - a gyermekirodalmi szövegek érték közvetítő szerepe – az anyanyelvi nevelés személyiségformáló hatása, különös tekintettel a szépirodalmi szövegekben rejlő értékekre (az esztétikai minőségek révén élményszerűvé tett morális értékek) - az ismerettartalmú és funkcionális szövegek információs összetevői és formatív értékei
3.4 Az irodalmi nyelv normáinak az alkalmazása az anyanyelvi tevékenységeken és órákon	<ul style="list-style-type: none"> - az irodalmi nyelv elsajátításának lehetőségei az óvodában és I-IV. osztályban, a nyelvi norma kérdése - A nyelvre vonatkozó ismeretek (nyelvi kompetencia) tanításának stratégiái I-IV. osztályban – szókészlettani, szófajtani, szószerkeztani, mondattani, helyesírási ismeretek - a nyelvi ismeretek gyakorlásának módozatai, gyakorlattípusok
3.5 Az írásbeli szövegalkotás alapelveinek, formáinak és módszereinek megfelelő alkalmazása	<ul style="list-style-type: none"> - az írásbeli szövegalkotás alapelvei, szintetizáló jellege, a szövegalkotást alapozó nyelvi tevékenységformák - a fogalmazásírás szakaszai – adatgyűjtés, tervezés, szerkesztés, megírás, értékelés - a fogalmazás részei, szerkezeti egységei

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
3.6 Az írásbeli szövegalkotás alapelveinek konkretizálása óratervezetek készítésével	- az I-IV. osztály számára előírt különböző típusú fogalmazások írásának tervezése - az I-IV. osztály számára előírt különböző típusú fogalmazások szerkesztési sajátosságai - (hirdetés, meghívó, levél), azok tanításának stratégiái - közvetlen szemléleten alapuló témákat, személyes élményeket, fantáziatémákat, olvasmányélményt feldolgozó fogalmazások írásának tervezése
3.7 A tanulók olvasási és írásbeli szövegalkotó tevékenységének az értékelése	- a tanulók olvasási és szövegalkotó tevékenységének mérése, értékelése, különböző értékelési módok és eszközök
3.8 Az olvasás- és írásórák, valamint a fogalmazásórák önértékelése	- a tanítójelölt által tervezett és kivitelezett olvasás- és fogalmazástanítás órák önértékelésének szempontjai

4. A kommunikációs viselkedés és az intellektuális képességek, valamint a kreativitás fejlesztése

Sajátos kompetenciák	Tartalmak
1.1 Az osztálymenedzsmet különböző formának az alkalmazása, azok összehangolása a tervezett tevékenységgel	- a tanító / óvodapedagógus szerepe a kisgyerekek hatékony kommunikációjának a megalapozásában – a közlési szerepek, a beszélő és a hallgató szerepköreinek gyakoroltatása - különböző didaktikai eszközök alkalmazása - az aktív, cselekvő részvételt serkentő módszerek, ismerete és alkalmazása
1.2 Innováció és minőségbiztosítás a tanítási-tanulási folyamatban	- hatékony, változatos tanulásszervezési formák alkalmazása – frontális és csoportmunka, differenciált foglalkoztatás, egyéni és páros munkaformák váltakoztatása a feldolgozandó téma függvényében - az integrált anyanyelvi nevelés alapelveinek érvényesítése

JAVASLATOK A TANULÁSI TARTALMAK ÉRTELMEZÉSÉHEZ

A tanulási tartalmak – a kettős képesítésnek megfelelően (tanító/óvodapedagógus) – két alapterület köré rendezhetők:

A. Az óvodai anyanyelvi nevelés megszervezését és kivitelezését elősegítő tanulási tartalmak

• A nyelvi nevelés tantárgypedagógiája

- a nyelvi nevelés alapelvei, feladatai, szerepe, funkciói
- az élőbeszéd továbbfejlesztésének célkitűzései, feladatai: a beszéd akusztikai összetevőinek csiszolása, a metanyelvi összetevők (hangsúly, hanglejtés, hangszín beszédszünet, beszédírány) alakítása, a kisgyerek egyéni szókincsének mennyiségi és minőségi fejlesztése, helyes mondat- és szövegalkotás
- a beszéd és a gondolkodás kölcsönös feltételezettsége
- a beszéd szerepe a kisgyermek személyiségének alakulásában
- az óvodáskorú gyermek beszédfejlettsége és megismerő tevékenysége közti összefüggés
- az óvodapedagógus szerepe az óvodás beszédfejlődésében
- a beszédhibák megelőzését és javítását szolgáló tevékenységek: a hiba azonosításának szakasza, a javító, helyes artikuláció rögzülését szolgáló gyakorlatok, a helyes artikuláció kialakítását elősegítő egyéni és csoportfoglalkozások, beszédritmus-gyakorlatok, versek, mondókák utánmondása, képpolvasás, játékos beszédgyakorlatok

- **Az anyanyelvi nevelés tervezése az óvodában**
 - általános és részletes fejlesztési követelmények, az óvodáskorú gyermek nyelvi viselkedésének normái
 - a fejlesztési követelmények operacionalizálását, gyakorlatba ültetését szolgáló módszerek, eszközök, gyakorlatok
 - mesterséges beszédhelyzetek teremtése
 - az iskolai munkát, az írás-olvasást előkészítő beszédgyakorlatok
- **A nyelvi nevelést szolgáló tevékenységek:**
 - a mesélés – az óvodapedagógus meséje, a gyermekek meséje, visszamesélés, megkezdett mese folytatása
 - memorizálás – az emlékezet fontossága, a memóriát fejlesztő gyakorlatok, verses és prózai szövegrészek felidézése, képek alapján történő visszamesélés
 - az óvodapedagógus felolvasása – az olvasott szöveg hatás-lehetőségei, a felolvasás sajátos feladatai
 - a didaktikus játék – szerepe, fontossága a beszédfejlesztésben, tartalma és megszervezési lehetőségei, előkészítése, a játék lebonyolítása, szerepének tudatosítása
 - a beszélgetés – meghatározása, tartalma, előkészítése, megszervezése, kivitelezése, csoportos és egyéni beszélgetés
 - foglalkozási tervek elkészítése
- **Az élőbeszéd továbbfejlesztésének sajátos stratégiái, módszerei**
 - megfigyelés, bemutatás, magyarázat, beszélgetés, gyakorlás, elbeszélés, mesélés, leírás, felolvasás, játék, dia-, ill. oktatófilmek felhasználása
- **Nyelvi nevelés a szabad tevékenységeken**
 - szabad tevékenységek, szórakoztató jellegű események: előadások, kirándulás, film- bábszínház-látogatás
- **A taneszközök szerepe az óvodáskorú gyermek beszédfejlesztésében**
 - célszerű és a tanítási tartalomhoz alkalmazkodó taneszközhasználat: színes könyvek, leporellók, diafilmek, képek, fényképek, CD-k, kazetták
- **A tudatos és aktív tanulás módszerei**
 - Brainstorming, problematizálás, felfedező tanulás, szerepjátékok, bábozás, kreatív játékok
- **A gyermeki irodalom szerepe**
 - a gyermeki irodalmi művek nevelő értékének összetevői, hordozói: tartalom, események, szereplők, alkalmazkodás az életkori sajátosságokhoz
- **A nyelvhasználat fejlettségének mutatói, az értékelés kérdései**
 - beszéd felmérés az óvodáskor / iskoláskor elején, folyamatos értékelés, szummatív értékelés
 - az értékelés módszerei, eszközei, eljárásai: folyamatos megfigyelés, beszélgetés, szóbeli és írásbeli felmérések, portfóliók, projektek
 - értékelési tesztek a nyelvhasználati fejlettség mutatóiról

B. A Magyar nyelv és irodalom I-IV. osztályos tanításának tantárgypedagógiai kérdései, az ehhez kapcsolódó tanulási tartalmak

- **Az anyanyelvi nevelés tanterve I-IV. osztályban**
 - a korszerű kommunikációs-funkcionális modell tudatosítása, a tartalmak, a műveltesített célok, illetve a fejlesztési követelmények összhangja
 - ennek megfelelő tervezési modellek
 - a didaktikai tervezés stratégiája: fejlesztési és részletes követelmények, műveltesített célok, tanulási tevékenységek, tanulási tartalmak összehangolása
 - az évi tervek és félévi kalendarisztikus tervek, valamint a tematikus tervek összhangja
 - a Nyelv és kommunikáció műveltségterület követelményeihez igazodó választott tantárgy tantervének az elkészítése
- **Szóbeli közlés**
 - a szóbeli közlés megértése – a beszélő és hallgató kommunikációs szerepeinek tudatosítása
 - a nyelvi struktúrákra vonatkozó beszédértés fokozatos fejlesztésének stratégiái – hang, szótag, szó, mondat, szöveg értése
 - a közléstényezők és a nyelvi közlés funkciói
 - a nyelvi kompetencia és performancia kérdései

- **Az olvasás-írás tanítása** – célkitűzések, szakaszok, módszerek, eszközök
- **A szépirodalmi szövegek értelmezésének, feldolgozásának kérdései I-IV. osztályban**
 - a szépirodalmi szöveg szerveződésének sajátosságai
 - az epikus szövegek szövegfeldolgozási értelmezésének sajátos feladatai
 - a lírai versek értelmezésének módszerei
 - a házi olvasmányok feldolgozásának lehetőségei
- **A nem irodalmi szövegek feldolgozása, megértése**
- **A fogalmazástanítás**
 - az írásbeli szövegalkotás alapelvei, szintetizáló jellege, alapozó nyelvi tevékenységformák
 - a fogalmazásírás szakaszai – adatgyűjtés, tervezés, szerkesztés, megírás, értékelés
 - a fogalmazás részei, szerkezeti egységei
 - az I-IV. osztály számára előírt különböző típusú fogalmazások szerkesztési sajátosságai (hirdetés, meghívó, levél)
 - közvetlen szemléleten alapuló témákat, személyes élmény-témákat, fantáziatémákat, olvasmányélményt feldolgozó fogalmazások
- **A közlés nyelvi tényezői, a nyelvtanítás kérdései**
 - az aktív, cselekvő részvételt serkentő módszerek, ismerete és alkalmazása
 - az I-IV. osztály nyelvi követelményeihez igazított irodalmi nyelvi norma ismerete
 - a nyelvi ismeretek tanításának stratégiái, módszerei – szókészlet-tani, morfológiai, mondattani, és helyesírási alapismeretek
 - lecketervek, hatékony, játékos gyakorlási módok a nyelvi ismeretek megszilárdítására
- **Osztálymenedzsment az anyanyelvi órákon**
 - aktív és hatékony tanulást serkentő módszerek, eszközök használata
 - differenciált foglalkozási/tanítási formák előtérbe helyezése
 - az anyanyelvi nevelés integráló jellegének szem előtt tartása
 - a szimultán tanítás sajátosságainak megismerése
 - a tanórákon kívüli tevékenységek (tanulmányi kirándulások, előadások, irodalmi, nyelvi vetélkedők) nevelő értéke
- **Az értékelés kérdései a Magyar nyelv és irodalom órákon**
 - a felmérés, értékelés típusai: diagnosztikus, folyamatos, szummatív
 - az értékelés módszerei, eljárásai: folyamatos megfigyelés, szóbeli és írásbeli felmérők, gyakorlati tesztek, portfóliók, projektek
 - a különböző órátípusokon alkalmazott értékelési formák

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

A tanterv felépítésében érvényesülő kreatív alkalmazhatóság elve tág lehetőségeket teremt a tantárgypedagógusnak, hogy megtalálja a tantárgy tanításának leginkább hatékony megoldásait.

Mindkét alapterület – az Óvodai anyanyelvi fejlesztés, illetve a Magyar nyelv és irodalom tanításának-tanulásának módszerei az I-IV. osztályban – olyan fejlesztési követelményeket és tanulási tartalmakat rendszerez, amelyeknek a tanításához a tantárgypedagógus változatos elméleti és gyakorlati megoldásokat alkalmazhat: előadás, esettanulmány, megbeszélés, tanítási helyzetek szimulálása az osztályban- a hangsúly mindenképpen a tudatos és aktív tanuláson van.

Ez leginkább a tantárgypedagógiai ismeretrendszer, készségek és képességek, valamint a próbatanítások összehangoltságában érvényesülhet.

Az utóbbi évek megfigyelései azt bizonyítják, hogy a tanítási gyakorlat és tantárgypedagógia egyik legnagyobb problémája a tantervek hiányos ismeretéből adódik, ugyanis sok esetben nem beszélhetünk a tantervek értő olvasásáról, s a tervek és a tervezés különböző szintjeinek, az összehangolásáról (tanterv, kalendarisztikus terv, a tanulási egység terve, tevékenységi tervezetek / óravázlatok / lecketervek, fejlesztési követelmények, részletes követelmények koherenciája).

Szakirodalom

1. *** *A magyar nyelv és irodalom tanítása az alsó tagozatban*. Szerk.: IMRÉNÉ dr. Mezey Teodóra, BALOGHNÉ DR. Zsoldos Julianna, CSÁKBERÉNYINÉ DR. Tóth Klára, JAGUSZTINNÉ DR. Újvári Klára. Kölcsey Ferenc RTF. Kiadó, Debrecen, 2000, 104–116. oldal.
2. *** *Anyanyelvi tantárgypedagógia*. Egységes jegyzet. Szerk. NAGY J. József. Tankönyvkiadó (több kiadás). 49-143, 150–169, 172–210, 299–305, 318–340.
3. *** *Az anyanyelvi nevelés módszerei* (2000) Kernya Róza (szerk.): KECS Nyomda, 186–244.
4. *** *Az anyanyelvi nevelés tanterve I–IV. osztály* Az Oktatási és Kutatási Minisztérium 3919 / 20.04.2005-ös Rendelete alapján elfogadott tanterv
5. ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna: *Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig*. Trezor Kiadó, 2002. 22-186
6. ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna: *Az olvasás múltja és jelene*, Trezor Kiadó, 2002. 145-338.
7. ANTALFY Éva: *Fogalmazás lépésről lépésre 3. osztályban*. Tanító 2004. 1.
8. BALKOVITZNÉ CYNOLTER Magdolna- GALGÓCZI Lászlóné: *Tanítói kézikönyv III. Így tanítunk a 4. osztályban. Magyar nyelv és irodalom. Általános iskola 4. osztály*. Tankönyvkiadó, 1990. 7–129.
9. CSÁJINÉ KNÉZICS Anikó: *Anyanyelvi óra 2. osztályban*. Tanító, 2002. 1.
10. DANKÓ Ervinné: *Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában*, Okker Kiadó
11. FÓRIS-FERENCZI Rita: *Tantervek átminősülése*. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár, 1999. 78–92.
12. HEGEDŰS Ferencné: *Anyanyelvi feladatok differenciált foglalkoztatáshoz*. Tanító, 2004. 3.
13. HEGEDŰS Ferencné: *Műfajtanítási kérdések a 4. osztályban*. Tanító, 2000. 3.
14. HERNÁDI Sándor (1969): *Beszédművelés a tanítóképzésben*. A Tanítóképző Intézet Tudományos Közleményei. Budapest.
15. KÁLDI Tamás–KÁDÁRNÉ FÜLÖP Judit: *Tantervezés*. Budapest, 1996. 127–155.
16. KUSZÁLIK Piroska – PÉTERFY Emília (1975): *Anyanyelvi nevelés. A tanító kézikönyve*, E.D:P. Bukarest.
17. OROSZ Sándor: *A fogalmazástechnika mérésmethodikai problémái*, Budapest, 1972
18. SZABÓ László Tamás (2001, szerk.): *Tantervelmélet*. Pallas Debrecina 5. Debrecen, 121–133.
19. SZILÁGYI N. Sándor: *Magyar nyelvtan I.*, EDP, Bukarest, 1980
20. TORÓ Jolán–TÁNCZOS Ibolya (2001): *A beszédművelés tanítói kézikönyve*. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár, 47–109.
1. ZILAHY Józsefné (1994): *Mese, vers az óvodában. I-II*. Tankönyvkiadó, Budapest